

>>> meer nieuws op www.kits.be Webcode: onzichtbaar

Dag van de Blindengeleidehond

26 april

Ken jij een blindengeleidehond in je buurt? Verwen die dan op 26 april met een lekker hondenkoekje!

Een blindengeleidehond brengt zijn baasje overal waar hij moet zijn. (Foto iStock - ssss1gmel)

Elk jaar op de laatste woensdag van april wordt de Dag van de Blindengeleidehond gevierd. Die trouwe viervoeters brengen hun blinde of slechtziende baasjes overal en worden daar die dag voor beloond.

De eerste verwijzing naar een blindengeleidehond staat in een kindergedicht uit de zestiende eeuw: 'B was a Blind-man, and led by a Dog'. De eerste scholen voor de opleiding van blindengeleidehonden werden opgericht in **Duitsland** na Wereldoorlog I. De honden moesten de soldaten die blind waren geworden in de oorlog helpen om weer deel te nemen aan het gewone leven. Het duurde enkele jaren voordat andere landen interesse kregen en ook zulke scholen gingen oprichten. Ook het publiek en de politiek moesten overtuigd worden van het belang om zo'n hond overal te laten komen waar zijn baasje moest zijn: in alle openbare gebouwen, in winkels en musea ...

Training

Het traject dat een pup moet doorlopen om een blindengeleidehond te worden, duurt zo'n twee jaar. De honden worden getraind om obstakels in het verkeer te vermijden, kruispunten over te steken en het openbaar vervoer te nemen. Ook moeten ze taken in huis kunnen doen, zoals dingen brengen. De drie rassen die het meest ingezet worden als blindengeleidehond zijn Labradors retrievers, Golden retrievers en Duitse herders.

Bekijk een inspirerend filmpje op www.kits.be

Geen Duitse kernenergie meer

DUITSLAND | In Duitsland is gebeurd wat in België is uitgesteld: alle kerncentrales zijn er gesloten. Al in 2011 werd het Duitse besluit hierover genomen, na de grote kernramp in het **Japane** Fukushima.

Vanaf 2011 begon in Duitsland een **Energiewende** ('energie-omschakeling'). Het land ging meer hernieuwbare energiebronnen gebruiken, maar helaas ook meer

bruinkool. In de Duitse bodem zit erg veel bruinkool en hele dorpen moe(s)ten ervoor wijken. Bij de verbranding ervan wordt veel CO₂ uitgestoten. Sommige wetenschappers

probeerden de Duitse regering nog op andere gedachten te brengen. Ze vinden het dom dat Duitsland zijn 'schone' elektriciteit afbouwt en nog meer elektriciteit via gas en bruinkool gaat opwekken. Omwille van de klimaatverandering kiezen andere landen net voor meer kernenergie. **Nederland** bijvoorbeeld wil twee nieuwe kerncentrales bouwen. België houdt enkele centrales langer open.

Een grote bruinkoolmijn in het Duitse Hambach.

Hatsjie, met de H van hooikoorts

Heb je momenteel last van een loopneus, niezen en tranende ogen? Dan kan je zeker zijn van de diagnose: hooikoorts! Je bent niet alleen: één op de vijf Belgen kampt met deze allergie.

Als je een allergie hebt, gaat je **immuunsysteem** in de aanval tegen onschuldige stofjes. Bij hooikoorts zijn die stofjes het stuifmeel of de pollen van bomen en grassen. Je lichaam maakt histamine aan tegen dat stuifmeel. Door de histamine

krijg je last van opgezwollen ogen, jeuk, een loopneus ... Iemand die allergisch is, probeert het contact met die stof(fen) te vermijden. Ben je allergisch voor katten, dan blijf je uit hun buurt. Maar bij pollen is dat heel moeilijk. Wanneer je nu naar buiten gaat, zit de lucht vol pollen. De berken staan in bloei! Zo'n 98 procent van de mensen met hooikoorts reageert fel op het stuifmeel van berken.

Remedie

Een echte remedie bestaat nog niet. Sommige dokters raden aan om op voorhand

anti-histaminepillen te nemen. Er bestaan ook neussprays. Bij immunotherapie neem je kleine hoeveelheden in van de stofjes waar je allergisch voor bent. Die therapie is heel duur en werkt niet bij iedereen. Een douche nemen en je haar wassen nadat je buiten was, kunnen de klachten wat verminderen. Ook een mondkapje of (zonne)bril dragen kan helpen. Hopen maar dat het hooikoortsseizoen dit jaar niet lang duurt.

DIGITIP

Wil jij graag een dagboek bijhouden op een hippe manier? Dan kan je kiezen uit een aantal gratis dagboekapps. Met de app **Penzu** werken meer dan 2 miljoen dagboekschrijvers. De app is vooral geschikt om lange teksten te schrijven, maar je kan ook foto's en tags toevoegen. Hou je niet van lange teksten, probeer dan de app **Daylio**. Hierin duid je elke dag aan hoe je je voelt en wat je allemaal doet. Daylio maakt hier statistieken van, zodat jij een overzicht krijgt van je activiteiten én je gevoelens. Als je even googelt, vind je nog veel meer dagboeken, waaronder foto- en scrapboeken. Er is voor elk wat wils!

KORT

Stranger Things door Studio 100

Er komt een animatieserie van *Stranger Things*. Netflix vroeg aan het bedrijf *Flying Bark* om die te maken. Dat bedrijf is een onderdeel van Studio 100. De serie wordt gemaakt in **Australië**. De baas van Studio 100, Hans Bourlon, ging al eens kijken hoe de personages er zullen uitzien in de animatieserie. Er worden nog 150 mensen gezocht om mee te werken aan de serie.

Paars tapijt

De boshyacinten staan in bloei. Zo kleurt het Hallerbos bij Brussel weer paars. Van over de hele wereld komen mensen kijken naar dit mooie bloementapijt tussen de bomen. De boswachter en vrijwilligers zorgen ervoor dat alles vlot verloopt en dat wandelaars op de paden blijven. In het Hallerbos is het heel druk. In Oost- en West-Vlaanderen zijn ook enkele plekken waar boshyacinten groeien. De moeite waard om te ontdekken!

Station Kortrijk bedreigd

Het station van Kortrijk heeft de Europa Nostra-lijst gehaald. Dat is een lijst van bijzondere gebouwen of plaatsen die misschien zullen verdwijnen. Europese organisaties stellen de lijst op. Het station van Kortrijk is gebouwd in 1954. De stijl is kenmerkend voor die periode. Nu wil de NMBS het gebouw slopen. Niet iedereen vindt dat een goed idee. Er werd een aanvraag ingediend om het gebouw tot **erfgoed** uit te roepen. Dan moet het blijven bestaan.

Stinkwants

De Aziatische stinkwants komt steeds meer voor in ons land. Dat is slecht nieuws voor de fruittelers.

De stinkwantsen zuigen het sap op van wel 170 plantensoorten. Peren zijn hun absolute favoriet. De insecten zorgen voor misvormde vruchten. Die kunnen dan niet verkocht worden. De stinkwants is een exoot. Dat betekent dat het dier normaal niet in België voorkomt. Boeren zoeken een manier om de stinkwants te bestrijden en zo hun oogst te beschermen. Dat is niet gemakkelijk. De roofwants, een andere soort wants, willen de boeren juist niet weg! Die eet heel wat schadelijke insecten op. In **Italië** hebben fruittelers ook last van de plaag. Zij proberen de Aziatische sluipwesp in te zetten. Dat is een vijand van de stinkwants. Wanneer dat lukt, zullen de sluipwespen ook hier in actie mogen komen. Hopelijk komen we snel van die plaag af!

Foto: iStock - stratik

Winnaars Junior Journalist

In Kits nr 2 stond een oproep voor de wedstrijd Junior Journalist van het Davidsfonds. Intussen is die schrijfwedstrijd voor jonge journalisten afgelopen. De winnaars werden **gehuldigd** op zondag 16 april. De prijsuitreiking gebeurde in het Vlaams Parlement.

Aan deze editie deden bijna 15.000 leerlingen mee, van 10 tot 18 jaar. 120 lokale afdelingen van het Davidsfonds **leidden** de wedstrijd **in goede banen**. Elke lokale afdeling stuurde haar winnaars per reeks door naar de nationale jury. Die bestond vooral uit journalisten en auteurs. Zij kozen vier winnaars en twaalf finalisten. Zij kregen allemaal een mooi prijzenpakket. De klassen van de winnaars werden beloond met boekenbonnen voor de schoolbib.

Winnaars en finalisten

In reeks 1 ging de eerste prijs naar Jutta Schelfhout uit Aalter voor haar werk 'Vuilzeke is niet langer het vuilste dorp'. Nelle

5de en 6de leerjaar

Foto: Herman Gentbrugge

junior
journalist
#trots #lokalehelden

Van Damme uit Sint-Niklaas werd de winnares van reeks 2 met de tekst '# lokale held # trots interview'. De finalisten van reeks 1 (5de en 6de leerjaar): Isaac Konan, Matteo Vandembroucke, Yaël Verhaeghe en Leandro Van den Brande; de finalisten van reeks 2 (1ste en 2ste middelbaar): Fleur Cornelissen, Marthe Castenmiller, Astrid Velghe en Marthe Declerck. Proficiat aan alle winnaars en finalisten.

De winnende teksten kan je lezen via een link op www.kits.be. In september start een nieuwe editie van Junior Journalist.

1ste en 2ste middelbaar

Brieven in onzichtbare inkt

Het *In Flanders Fields Museum* in Ieper toont het verhaal van de Eerste Wereldoorlog (WO I). Het museum kreeg de voorbije weken heel wat schenkingen. Enkele brieven over een ontsnappingspoging uit een strafkamp in **Duitsland** zijn wel heel bijzonder.

De **Franse** Aurore ontdekte 250 brieven op de zolder van haar ouders. Het waren brieven van haar grootvader en grootoom. Ze werden 110 jaar geleden geschreven tijdens WO I. Haar grootoom Alfred sneuvelde na drie weken. Haar grootvader Ernest werd opgepakt en naar een gevangenkamp in het Duitse Münster gebracht. Van daaruit schreef hij brieven. In enkele daarvan stond dat hij wilde ontsnappen. Ernest schreef zijn plan op. Maar hij mocht niet betrappt worden. Hij gebruikte daarom dialect,

spiegelschrift en onzichtbare inkt. Aurore deed de inkt verschijnen met behulp van een **chemisch** product.

Echte verhalen

Door de brieven kan je het verhaal van Ernest en Alfred herbeleven. Dat is ook wat het *In Flanders Fields Museum* belangrijk vindt. Het wil het verloop van WO I tonen door de verhalen van echte soldaten te vertellen. Het museum gaat de brieven nu digitaal maken. Zo zijn ze beschikbaar voor onderzoek.

Foto: In Flanders Fields Museum

Een voorbeeld van een brief geschreven met onzichtbare inkt.

Meer ongevallen met vluchtmisdrijf

Vorig jaar gebeurden 4700 ongevallen met vluchtmisdrijf. Dat is een ongeval waarbij de bestuurder niet stopt om te helpen. Gelukkig worden de meeste bestuurders nadien gevat.

Bij meer dan twaalf procent van de ongevallen wordt vluchtmisdrijf gepleegd. Dat cijfer was nog nooit zo hoog. Het zijn vooral fietsers en voetgangers die slachtoffer worden van vluchtmisdrijf. In 2022 gingen de aanrijders er vandoor bij één op de vijf fietsers en één op de zeven voetgangers. Voor de meeste mensen is het logisch dat je iemand te hulp schiet. Maar voor sommige niet. Vaak wordt vluchtmisdrijf gepleegd uit schaamte of angst. Een andere reden kan zijn dat de bestuurder onder invloed van alcohol of drugs rijdt.

Camera's

85 procent van de mensen die vluchtmisdrijf pleegt, krijgt nadien toch de politie aan de deur. Dat komt omdat de politie gebruik maakt van camera's om de daders op te sporen.

Foto: iStock - victornas88

Hulp voor hikikomori

ZUID-KOREA | De Zuid-Koreaanse regering wil het aantal *hikikomori* in het land doen dalen. Hikikomori is een verschijnsel dat ontstond in **Japan**, maar is onder tussen wereldwijd verspreid. De term verwijst naar jongeren die het grootste deel van hun tijd in hun kamer doorbrengen.

In Zuid-Korea is het aantal hikikomori de laatste jaren fel gestegen, onder meer door de coronapandemie. Ongeveer 350.000 jongeren tussen 19 en 35 jaar zouden een eenzaam of teruggetrokken leven leiden. Ze voelen zich niet thuis in de samenleving. Omdat hun studie niet lukt of omdat ze geen job vinden, gaan ze negatief denken over zichzelf. Die jongeren sluiten zich meer en meer op in hun kamer, waar ze vooral slapen, gamen en nietsdoen.

Geld voor steun

Om **risicjongeren** tussen 9 en 24 jaar te helpen, bedacht de Zuid-Koreaanse regering een speciale maandoelinge. Met dat geld kunnen die jongeren **psychologisch** onderzoek en gespecialiseerde steun betalen. De regering hoopt dat ze zo weer gaan deelnemen aan de samenleving. Dat is hard nodig, want de Zuid-Koreaanse bevolking **vergriest** in een hoog tempo. Doordat veel mensen met pensioen gaan, zijn er heel wat nieuwe werknemers nodig.

Hikikomori voelen zich slecht in hun vel.

Kroning koning Charles

VERENIGD KONINKRIJK | Sinds het overlijden van zijn moeder op 8 september 2022 is Charles III de nieuwe Britse koning. De feestelijke kroning vindt binnenkort plaats: op 6 mei. De voorbereidingen zijn in volle gang.

De ceremonie zal gebeuren in Westminster Abbey in Londen. Daarvoor

zijn twaalf nieuwe **muziekcomposities** gemaakt. Als grote muzikliefhebber stelde Charles het programma zelf mee samen. Ook de dag na de kroning zijn heel wat feestelijkheden gepland. Dan zullen onder meer Take That, Katy Perry en Lionel Richie optreden.

Zware mantel

In Buckingham Palace wordt de ceremonie tot in de puntjes voorbereid. Het theater waar de ceremonie zal plaatsvinden, is nagebouwd in de grootste zaal van het paleis. Daar leert Charles hoe hij moet lopen met zijn zware kroningsmantel aan. De mantel van zijn moeder woog wel zeven kilo; die had een lange sleep van rood **fluweel** en goudborduursel. Benieuwd hoe de mantel van Charles er zal uitzien? De kroning is live te volgen op tv.

Gewelddadig conflict

SOEDAN | Op zaterdag 15 april 2023 barstte het geweld los in het Oost-Afrikaanse Soedan. Het leger en de **paramilitaire** groep RSF vechten er om de macht.

Sinds het uitbreken van de gevechten zijn al meer dan 180 burgers omgekomen. Er zijn wel 2000 gewonden. Het leger en de RSF pleegden in 2021 een **staatsgreep**. Sindsdien wordt het land bestuurd door militairen. Er werd gewerkt aan een akkoord voor de overgang naar een burgerregering. De RSF zou opgaan in het gewone leger. Maar dat wou de leider van de RSF niet. Bij de gevechten worden

erg zware wapens gebruikt. Er werd onder meer gevochten in dichtbevoonde wijken in de hoofdstad Khartoem. De Verenigde Naties roepen op tot een staakt-het-vuren.

Oorlogsschip wordt museum

In de zomer van 1628 zwaaiden de inwoners van Stockholm (**Zweden**) het oorlogsschip Vasa uit. Wel 400 mannen en vrouwen hadden er 2 jaar lang aan gebouwd. Het had drie masten en tien zeilen. Het was 52 meter hoog, 69 meter lang en woog 1,2 miljoen kilo. Dat is het gewicht van 200 mannetjesolifanten samen. De 64 kanonnen aan boord vuurden vrolijke saluutschoten af. Maar al na 1,3 kilometer kapseisde het schip en zonk. Van de ongeveer 150 mensen aan boord zijn er toen 30 verdronken. Het zou 333 jaar duren voor het scheepswrak werd teruggevonden. Op 24 april 1961 werd het boven water gehaald. Je kan het oorlogsschip nu bezoeken in het Vasamuseum in Stockholm.

Vertrouwelijke informatie verspreid

VERENIGDE STATEN | Honderden geheime militaire documenten verschenen de voorbije weken op socialemidiakanalen. Meer dan een week zocht de Amerikaanse politie naar de dader.

In de documenten stond geheime informatie over de **Oekraïense** troepen en de westerse wapenleveringen. Voor **Rusland** is dat erg interessante informatie. Er werden ook documenten verspreid over de onenigheid binnen het Russische ministerie van Defensie. De Amerikanen moeten dus over goede spionnen in Rusland beschikken. Die lopen nu

het gevaar ontmaskerd te worden. Uit de documenten blijkt dat de VS ook bevriende landen afluisteren, zoals **Zuid-Korea** en **Israël**. Voor de VS is het niet fijn dat dat **gelekt** is.

Online opscheppen

Na een dikke week pakte de politie de dader op: Jack Douglas Teixeira, een militair van 21. Met de foto's van militaire documenten wou hij indruk maken op de gamers in zijn chatgroep. Sommigen bewaarden de documenten en toonden ze ook in andere groepen. Zo belandden de documenten bij Amerikaanse media. De jongeman **hangt** een zware straf **boven het hoofd**. Iedereen vraagt zich nu af hoe een jonge militair met de op een na laagste rang aan al die informatie kon komen.

De landen die in rood staan, vind je aangeduid op de wereldkaart op www.kits.be. De onderstreepte woorden worden in de woordenlijst op www.kits.be uitgelegd.

JUICE gelanceerd

FRANS-GUYANA | JUICE is op weg naar Jupiter. De reis van het onbemande ruimtevaartuig begon een dag later dan gepland door het slechte weer. België werkt mee aan deze ruimtemissie. Koning Filip en prins Gabriël waren aanwezig bij de lancering op Frans-Guyana.

ESA, het Europese agentschap voor de ruimte, stuurde JUICE de ruimte in. JUICE staat voor *JUpiters ICy moons Explorer* of 'Jupiters ijzige-manen-verkenner'. De **ruimtesonde** zal over acht jaar aankomen. Dan zal hij drie jaar rondzweven en onderzoek doen. JUICE zal de planeet en drie van zijn grootste manen onderzoeken. Die manen heten Ganymedes, Callisto en Europa. Ze zijn bedekt met een dikke laag ijs met daaronder oceanen. JUICE zal 35 keer voorbij de manen vliegen om te kijken hoe dik de ijslaag is. Ook onderzoekt de ruimtesonde de oceanen. Zo kunnen wetenschappers achterhalen of er leven mogelijk is. Voor dat resultaat moeten we wel nog even geduld hebben.

aarde. De planeet heeft wel 92 manen; deze missie onderzoekt er slechts drie. Het is niet de eerste keer dat de planeet bezoek krijgt. NASA, het Amerikaanse agentschap voor de ruimte, voerde al negen missies uit naar Jupiter. Voor ESA is het de eerste keer.

JUICE werd met een Ariane 5-raket gelanceerd. Na een poos vloog hij alleen verder.

Grote gasbol

Jupiter zelf is een grote gasbol; daar is leven onmogelijk. Jupiter is de grootste planeet uit ons zonnestelsel. Hij is groter dan de zeven andere planeten samen! Jupiter ligt 588 miljoen kilometer van de

SOS slaapkamer

Bij een Europees onderzoek werden pesticiden ontdekt in slaapkamers in België en **Nederland**. Dat is natuurlijk schadelijk! Velt vzw, een Belgische organisatie, gaat dit verder onderzoeken.

Pesticiden helpen tegen onkruid en insecten, maar ze kunnen ook kanker veroorzaken. Velt zoekt daarom vrijwilligers die op het platteland wonen. Zij mogen in juni twee weken niet poetsen. Met een speciale **kit** moeten ze daarna het slaapkamerstof verzamelen. Onderzoek van dat stof zal tonen hoe groot het probleem is en waar de pesticiden vandaan komen.

Is dat van velden in de buurt? Of van de vlooiëbandjes van huisdieren? Of zelfs van muggenstekkers? Binnenkort kennen we de boosdoener(s)!

met **Jezz (11)** uit Mechelen

Breakdance

Jezz, jouw sport is breakdance. Hoe ben je daarmee begonnen?

Ik zocht een sport toen ik in de derde kleuterklas zat; ik was toen 5 jaar. Mijn vriend Mikka begon net met breakdance en ik ging een keertje mee. Mijn mama schreef me toen in voor hiphop, omdat ik nog te jong was voor breakdance. Maar op hiphop zaten alleen meisjes, dat vond ik niet leuk. Na een tijdje zeuren bij de trainer mocht ik toch starten met *breaking*. Ik was meteen verliefd op de sport en wou niet meer stoppen.

Hoeveel uur per week ben je hiermee bezig?

Ik volg bijna zes uur groepsles per week. En ik train ook nog in mijn eentje thuis. Dan doe ik zowel breakdance als kracht-oefeningen. Dat zijn oefeningen die body-builders doen. Ik neem gewichten van mijn papa om mijn armen en buikspieren te trainen. Ik probeer ook te 'pompen' (door mijn armen zakken en mezelf weer opduwen) wanneer ik in handstand sta. Maar dat is nog moeilijk.

Wat is je favoriete move?

Goede vraag. Ik denk de *headspin* (dat is op je hoofd draaien) en de *nineties* (dat is op één hand draaien). Wat ik graag nog beter zou kunnen, is de *freeze*. Daarbij moet je even in een houding blijven staan. Dat lijkt eenvoudiger dan het is, want je moet na een beweging snel kunnen stilstaan en vanuit stilstand ook weer snel en op een mooie manier naar een nieuwe beweging overgaan.

Op welke muziek dans je?

We dansen veel op jazzmuziek en op hiphop. Tijdens de wedstrijden of *battles* bewegen we op liedjes die de dj mixt.

Kan je wat meer vertellen over die wedstrijden?

Ja natuurlijk! Een *battle* werkt zo: je danst steeds tegen iemand. Om de beurt daag je je tegenstander uit met moves en coole uitrusting, en dat doe je twee keer na elkaar. Dan wijst de jury iemand aan die door mag.

Jezz wacht tot de battles beginnen.

Thuis even een move oefenen.

Dat gaat zo verder tot er een winnaar is. Ik vind het heel tof om te doen, hoewel ik nog nooit gewonnen heb. In april is er weer een wedstrijd, dan krijg ik een nieuwe kans.

Wil je graag verder groeien in breakdance?

Ja, zeker nu *breaking* eindelijk een officiële olympische sport is, zowel voor mannen als voor vrouwen. Onze leraar, Faïsi, wil heel graag meedoen met de Olympische Spelen. Hij heeft supersterke spieren en is echt goed! Zelf zou ik ook zo goed willen worden. Misschien kan ik later zelfs wel de beste breakdancer worden, ook al weet ik dat die kans erg klein is.

Kits wenst je alvast heel veel succes!

EGGBERT

GENIE IN DE DOP

Floris Oudshoorn

